Mājas Draugs

6. GADS AUGUSTS/SEPTEMBRIS 8./63./NR.

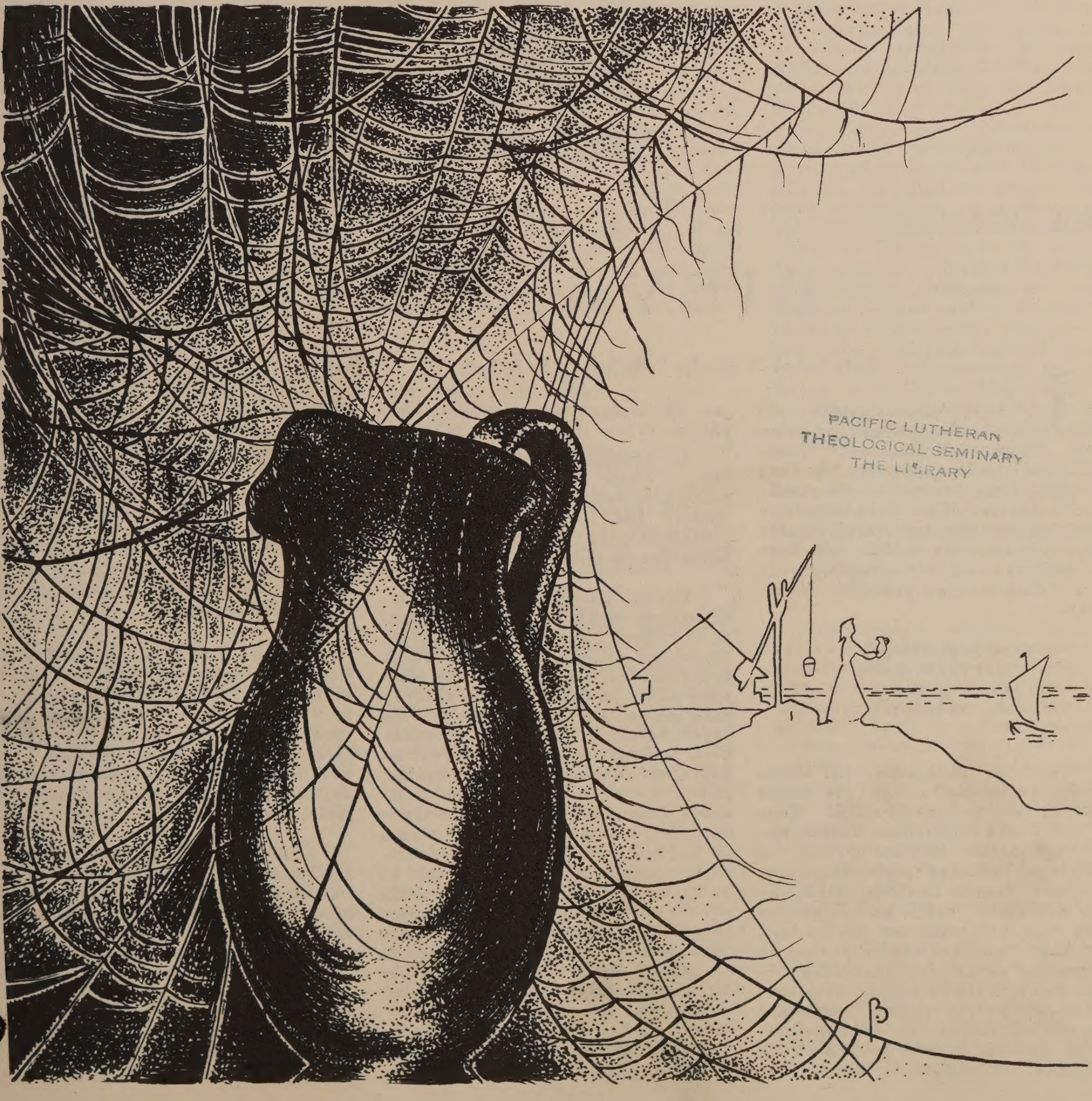

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

A. Bērziņš - Ticība ja tai nav darbu (Jēk. 2,17)

LUDIS BERZIŅŠ

Vakarā

NEDZ SAULE DZIEST, NEDZ ZEME ENĀ GRIMST,
VEL GAISMA SPĪD, TIK CITĀS ZEMES JOSLĀS,
KAD MŪSU BŪDĀS DARBA TROKSNIS RIMST,
UZ JAUNU DARBU JAUNAS VIETAS MOSTAS.

TU NEBEDĀ, VAI SAULE LEC VAI RIET -
NAV DZĪVES STRAUMEI SĀKUMA, NAV GALA;
KAD GAISMAS DIEVS PĀR TAVU GALV̦U IET,
AR MIERU ŅEM TOS STARUS, KO VIŅS DALA.

PROF. LUDIS BĒRZIŅŠ

DIEVA SĒTA

(Vēstījums tautiešiem dzimtenē)

JA kavējamies atmiņās vēl pie Jāņiem, kādus tos esam neatkarīgā dzimtenē pazinuši, tad vairāk nekā visa līgošana un uguņošana mums sirdīs glabājas tā savstarpīgā draudzība un uzticība, kas kaimiņu starpā paudās Jāņu vakarā. Sēta varēja būt šaura, mājiņa veca, bet sirsnībai tur bija vietas diezgan paaudžu paaudzēm.

Veca, veca tā sētiņa,
Nosūnojši vārtu stabi:
Daži labi Jāņu bērni
Te ēduši, te dzēruši.

Bet ir arī tāda sēta, par kuras īpašnieku ir sacīts: Kas pie manis nāk, to es neizmetīšu ārā. Runa ir par Dieva mīlestības celtni, kurā Viņš aicina cilvēku bērnus un aicina no pasaules pirmsākumiem, bet īpaši Jaunās Derības laikā, kālab drīkstam sacīt, ka šī sēta ir īsti veca, bet nebūt nav novecojusi. Un kaut viņa arī nebūtu grezna un nebaudītu varas vīru labvēlību, viņas klusā svētumā sirds atspirgst un varbūt nevien pagājušā gadsimtā, bet arī šodien vēl dzimtenē atskan Oskara Šepska dziesma "Cik mīlīgas, cik mīlīgas ir tavas mājas, ak, Kungs! Mana dvēsele kāro pēc tev.''

84. psalms ir brīnišķīga dziesma. Viņas turpinājumā lasām starp citu dziļas ticības apliecību: Dievs, tas Kungs, ir saule un priekšturamas bruņas, Viņš dod žēlastību un godu etc.

Varam iedomāties, ko šie vārdi nozīmē vajāšanas laikos.Apkārtne ir drūmi tumša, bet psalmists dzied, ka Dievs ir saule. Tālab drīkstam ticēt, ka tumsa tiks pārvarēta. Un ja Dievs ir priekšturamas bruņas vai vairogs - kā mēs tagad sakām, - tad jau tie tautas dēli, ko ļauna vara ir izrāvusi no dzīvajām saknēm, arī nebūs zuduši, jo Dievs viņu aizstāvis, pats zinādams laiku, kad lietos savus ieročus. Katrā ziņā no vēstures zinām un no pašu piedzīvojumiem redzam, ka ļaunums rok sev pašam kapu un ka Dieva aizsardzība, kas šobrīd varbūt nav nomanāma, vēl arvien ir spēkā. Tā nebūs liegta arī daudz pārbaudītai latviešu tautai. Bet ja tā, tad arī Dieva mums novēlētās dienas priecīgi jāliek lietā. 84. psalms par to saka:

Raudu ielejā staigājot tie to dara par auglīgu zemi. Tālab gribētos to attiecināt ir uz mums trimdā, ir uz palikušiem dzimtenē. Neesam mēs trimdinieki priekā mērojuši ceļu uz svešām zemēm, bet klausīdami pravieša padomam, kas māca meklēt tās zemes labumu, kurā esam nonākuši, latvieši arī svešumā gan dienas darbā, gan izglītības laukā ir ieguvuši it cienījamu stāvokli, tā raudu ieleju padarīdami par auglīgu zemi.

Bet es domāju, ka tamlīdzīgi lietas kārtosies arī dzimtenē. Apstākļi gan ir grūti, bet paļāvīgi savu vagu dzenot, arī tēvzemes latvieši drīkst cerēt, ka pēç Dieva žēlīgā prāta "lietus to pušķos ar svētību,'' pušķos, jo milzīgā maldu celtne, kas tagad aiztur sauli un lietu, reiz sagrūs.

Jāsaglabā tikai prāta miers,paļāvība uz Dieva godību un prieks par Viņa godības mājvietu,Viņa baznīcu un draudzi,kas arī tautas stiprākais balsts.

Šaubās prāts, kad laime briest
Bezdievīgam augļos lētos,
Vai kad taisnam Dievs liek ciest,
Pārbaudīdams savus svētos.
Gan tiks redzams pēcgalā,
Kas bij Dieva padomā.

MĀC. ALFRĒDS GǪBA

MIERS

IR pagājis jau zināms laika sprīdis, kopš beidzās otrais pasaules kaŗš, pamezdams aiz sevis apm. 20 miljonus kritušo un apm. 60 miljonus ievainoto, kropļu, invalidu. Cik patiesībā ir šo nelaimīgo, vai daži miljoni vairāk, vai mazāk, to neviens nevar pilnīgi pareizi pateikt. Sievas ir pazaudējušas vīrus, bērni tēvus, brāļi un māsas savus brāļus. Drausmīgajos gaisa uzbrukumos, aiz frontes līnijas bojā ir gājušas arī mātes un bērni, jaunieši un sirmgalvji. Un tur, kur plosījies kaŗš, arvien vēl rēgojas drupas, drupas, drupas... Drupas un gruvešus novāks, bet kritušie nepārnāks, un neskaitāmu gūstekņu liktenis joprojām paliek nezināms. Piederīgajiem par tiem parasti tiek liegta katra izziņa. Bet ja tie vēl ir dzīvi - tad tie pārvērsti par darba vergiem.

Ko gan 20. gs. cilvēki viens otram nav sagādājuši! - cietumi, cilvēku šautuves, koncentrāciju nometnes... Tur brālis brāli ir šāvis un šautis, indējis un gāzējis. Nomocītā cilvēce baigā izmisumā jautā, vai tam visam jau ir beigas? Vai nav joprojām kaŗš un kaŗastāvoklis? Cik ilgi vēl tas viss tā turpināsies? -

Cik ilgi vēl? jautā arī daudzie miljoni, kuŗi savu dzimteni zaudējuši - izdzītie, aizvestie, deportētie, pārvietotie, izsūtītie, izbēgušie, repatriētie, evakuētie, reevakuētie, bēgļi, D.P. - dažādu tautību, šķiru un stāvokļa cilvēki. Starp viņiem - arī mēs. Un kopā ar viņiem arī mēs jautājam: Vai ir jau miers, jeb vēl vienmēr ir kaŗš? Cik ilgi vēl tā turpināsies?

Neziņas, nemiera, briesmīgu pārbaudījumu važās 20. gs. cilvēkam ir ieslēgta ne tikai miesa, bet arī dvēsele. Bez morāliskā pagrimuma, ko nesis pagājušais kaŗš, šie pārbaudījumi mūsdienu cilvēkam ir padarījuši cietu un nejūtīgu arī dvēseli. Dusmas pret mocītājiem ir pārgājušas naidā. Vienalga, kaut to sauktu arī par svēto naidu, tas tomēr prasa atriebību un atkal jaunu asinsizliešanu. Mūsu ausis uztveŗ kāri un ar gandarījumu kaut kur dzirdētus vārdus: ''Atriebības stunda drīz sitīs!'' Varas darītājiem gan pienākas nopelnītā atmaksa, un Dievs savā taisnībā to viņiem sūtīs, bet šīs domas par atriebību un naids daudz cietušā cilvēka dvēseli ieslēdz vēl lielākās važās. Kad mūsdienu cilvēks būs brīvs, kad viņš ar skaidru, brīvu un atvieglotu sirdi varēs apsveikt austošo rītu? Kad varēs pacilātu prātu dienu nodzīvot? Kad varēs nakti īsti atpūsties, nedomājot par apcietinātāju soļiem kāpņu telpā? Kad cilvēka dvēseli vairs nesabangos naids un atriebības domas? Kad viņš būs brīvs no visa tā? Kad viņa dvēselē reiz nolaidīsies harmonija, miers - tīrs, skaidrs miers? - Jeb mūsu paaudze jau tiktāl samaitājusies, ka nemaz nevar cerēt vairs uz šādu noskaidrošanos, un varbūt tikai mūsu bērni mūsu miera sapni īstenos? Protams, mēs ceram, ka nākošām paaudzēm būs labāka dzīve, bet arī mums pašiem vēl gribētos pieredzēt labākas dienas, un tāpēc mēs raugāmies un jautājam, vai tomēr kāds nesola mieru arī mums?

1. Cilvēce ilgojas pēc miera. Kas viņai mieru sola?

Vai neizklausās savādi, ka izmocītajai pasaulei mieru sola tieši tie, kas pasaulē radījuši vislielāko nemieru,postu un iznīcību? Mēs kristieši tomēr par to daudz nebrīnāmies, jo zinām, ka sātans arvienu ir pratis maskēties un izlikties. Kā ne, viņam taču jāsamaitā arī tā cilvēces daļa, kas viņa nagos vēl nav nonākusi! Ļaunākais ir tikai tas, ka daudzi šādiem meliem un viltus spēlei vēl arvien nevien notic, bet savas maldīgās domas izplata tālāk, ņemdamies pat apgalvot, ka, piemēram, mūsu zeme esot jau atbrīvota un nevar saprast, ka nebraucam mājās. Tiešām viņi nevar saprast, ka šāda ''atbrīvošana'' un šāds ''miers'' tikai ar drebošu sirdi pieminams.

Tautu un valstu attiecībās šajos gados gan iestājies it kā miers, bet tas ir tikai baigs nospiedošs klusums pirms milzīgas vētras. Un ja arī daudzās konferencēs valstsvīri cenšas šo vētru vismaz attālināt, taču arvien vairāk un vairāk ir nomanāms, ka katastrofa neatvairāmi tuvojas. Vai notiks, Mateja (24, 7 - 8) vārdiem runājot, ka tauta celsies pret tautu, valsts pret valsti, vai bada laiki un zemes trīces būs lielo bēdu iesākums? Franču maršals Fošs, starp pirmo un otro pasaules kaŗu runādams, nebija maldījies sacīdams, ka nākošais kaŗš būs vēl briesmīgāks. Šo tezi tagadējā atomu laikmetā ar simtkārtīgu drošību varam atkārtot. Ja nu šie briesmīgie kaŗa ieroči nes tādu postu pasaulē, vai tad nevajadzētu tos iznīcināt un atsacīties no jaunu kaldināšanas? - Šīs domas par atbruņošanos nav jaunas, bet arvienu tās izrādījušās par nepiepildāmiem sapņiem. Jau pirms otrā pasaules kaŗa bijušais Italijas diktātors Musolinī sacīja, ka pasaule esot piedzīvojusi atbruņošanās bankrotu. Šo domu papildināja angļu rakstnieks Bernhards Šovs, rakstīdams, ka runāšana par atbruņošanos esot blēņas, ja cilvēkiem nebūtu citu ieroču,viņi kautos ar krucifiksiem. Šis paregojums arī tiešām burtiski piepildījās Svētajā zemē. Kādās Lieldienās, kad svētceļnieku gājienā izcēlās strīdus, tie kāvās ar krucifiksiem. Kaŗa ieroči kaŗu nav radījuši. Cilvēka ļaunā sirds rada kaŗa ieročus un karu. Bet ja nu cilvēkiem tāda sirds, tad visi līgumi un konferenču lēmumi ir tikai papīra strēmeles, un vārdi, ko Dāvids sacījis par savu laiku, attiecināmi arī uz mūsu laiku: ''Viņu mute ir glumāka nekā sviests, bet viņu sirdī ir kaŗš... (Ps. 55,22). Kamēr cilvēku sirdī valdīs nemiers un kaŗš, tikmēr var gan runāt par mieru un to solīt, bet rezultātā būs tikai vilšanās.

Kādu mieru nemiera pasaule var atnest grēka un ļaunuma važās saistītai cilvēka dvēselei? - Neko citu, kā tikai postu un vēl lielāku nemieru. Bet kā lai cilvēks dzīvo ar netīru sirdi un grēka nemierā saistītu dvēseli? Vai varbūt ir arī vēl kāds cits, kas arī sola atpestīšanu un mieru? - Baigs klusums. Atmaskotā pasaule klusē, un nelaimīgais cilvēks, kopā ar daudziem tūkstošiem cietēju, paceļ savas acis uz augšu un nopūšas: ''Kungs, kas dos mieru? '' - Jautāsim arī mēs to! Kas dos mums mieru?

2. ''Mieru es jums atstāju, savu mieru es jums dodu (Jņ. 14, 27),'' saka mūsu Kungs un Pestītājs, šķirdamies no šīs laicīgās zemes dzīves. Nav lielāka novēlējuma, nav dārgākas mantas, ko Viņš mums varētu atstāt, kā miers, Viņa svē-

tais, harmoniskais miers, tam jāvalda tautu starpā. Tam jānolaižas ikkatra cilvēka dvēselē. Šo dārgo mantu tomēr nevar saņemt ar brāļu asinīm aptraipītām rokām un necienīgām dvēselēm, tāpēc ar pravieša Hagaja muti saka tas Kungs: ''Visas tautas es kustināšu, un tad nāks visu tautu prieks'' (2, 7a). Bet par neatgriezīgajiem bezdievjiem tiek sacīti briesmīgi vārdi ar pravieša Ecekiela muti: ''Es tos likšu postā, postā, postā... līdz kamēr nāks, kam tiesa pieder'' (Ec. 21, 27). ''Briesmīgi ir krist dzīvā Dieva rokās!'' (Ebr. 10, 31). Tāpēc lai nodreb mūsu dienu varmākas un ļaundari, kas pasauli ir iegrūduši vislielākajā postā un nemierā! Bet tie, kuŗi, šīs pasaules postu ciezdami, paturējuši savu sirdi tīru, ''spīdēs kā saule sava Tēva valstībā'' (Mt. 13, 43). Tie, kuŗi šo grūto cīņu būs izturējuši līdz galam, iemantos Dieva mieru dvēselē, jo ''kas pastāv līdz galam, tas taps izglābts'' (Mt. 24, 13). Tikai tie, kuŗi pastāvēs mīlestībā pret savu tuvāku, pat pret savu ienaidnieku un, par visām lietām, mīlestībā pret pašu mīlestības pirmavotu - Dievu, tikai tie būs Viņa svētības cienīgi saņēmēji.-

Kungs, palīdzi mums šajā briesmīgajā naida, posta un nemiera laikā paturēt tīru savu dvēseli un savas sirdis stipras mīlestībā, lai arī mēs reiz dzirdētu Tevi mums sakām: ''Mieru es jums atstāju, savu mieru es jums dodu; ne kā pasaule dod, es jums dodu. Jūsu sirdis lai neiztrūkstas un neizbīstas!'' Āmen.

Dieva miers

Fil. 4, 4 - 7

APUSTULIS Pāvils šos vārdus raksta no Romas savai draudzei Filipos, kuŗu tās vājuma dēļ apustulis bija visciešāk ieslēdzis savā sirdī. Par apustuli pašu cietumā lidinājās nāve. Nāves sods var tikt izpildīts jau nākošajā brīdī. - Bet vairāk kā par sevi, Pāvilu nospiež domas par draudžu likteni, kuŗas viņš dibinājis. Viņš labi zina, ka ļauni spēki ir sakustējušies. Tie kāro nojaukt to, ko viņš ir cēlis. Viņš arī zina, cik tas viegli izdarāms, cik nenobriedušas, cik viegli saārdamas ir pat viņa visvairāk nostiprinājušās draudzes. Pat tām vēl nepieciešama viņa vadība un sevišķi viņa personīgi apmeklējumi. Taču tai laikā apustulis nevar spert pat pāris soļus, neatdūries cietuma sienā. Un nav Pāvilam neviena, kas viņu iespētu aizvietot. Apustuļa uzticamākais palīgs ir palicis pie viņa Romā, kas apustulim ne visai pa prātam, jo viņam šķiet, ka draudzēm palīdzība vairāk vajadzīga.

Tai laikā Pāvils uzzina, ka Romā daudzi sludina Kristus evaņģeliju, bet par tiem viņam jāsaka, ka tie Kristu sludina ne no skaidras sirds (Filip. I, 17). Tas apustuli ļoti apbēdina.

Retais tā laika kristietis ir atradies tik ilgi tik bezcerīgā stāvoklī. Bet neviens nav rakstījis tik mierinošus, tik dziļa miera un prieka vārdus, kā Pāvils filipiešiem no Romas cietuma.

Tas, zināms, apustulim viegli nenācās. Vēstuli lasot, mēs jūtam apustuļa nemierīgās domas kā putnu būrī, kas ceļas lidojumam, bet, savēcinājis spārnus, atsitas pret būra sienu. Šķiet, rūgtums un izmisums ielauzies viņa cellē, bet apustulim tos izdodas atvairīt, un viņā iestājas miers. Pie tam vēl kāds miers!

Pēc šāda miera censties apustulis skubina arī savu draudzi, un, šo mieru raksturodams, saka: ''Dieva miers, kas augstāks par visu saprašanu, pasargās jūsu sirdis un jūsu domas iekš Kristus Jēzus'' (Filip. 4,7).

Tā runādams ap. Pāvils nebūt neatkārto kādu toreiz vispār atzītu patiesību. Gan jau pirms nonākšanas Romas cietumā, Pāvils bija piedzīvojis Dieva mieru. Viņš runā par to jau savā vēstulē romiešiem, kas jau šī lielā miera caurausta: ''Tad nu mums ticībā taisnotiem ir miers ar Dievu caur mūsu Kungu Jēzu Kristu,'' tur viņš saka (Rom. 5,1). Bet Romas cietumā apustulis to piedzīvo no jauna un daudz spilgtāki. Īstenībā te notiek tāds pat brīnums kā pie Damaskas.

Šis Pāvila norādījums filipiešiem uz Dieva sūtītu mieru, kas pasargā sirdis un domas un uztura ticībā uz Jēzu Kristu, ir lielākais mierinājums, kādu jebkad kāds ir varējis sniegt.

Tai pašā laikā ap. Pāvils cietumā piedzīvo arī dziļu prieku. Arī par to viņš raksta savai draudzei un aicina priecāties: ''Priecājieties iekš tā Kunga vienumēr; es vēlreiz teikšu: priecājieties!'' (Filip. 4,4).

Ap. Pāvils nebūt nedomā, ka prieks būtu kristieša priekšrocība, bet - pienākums, un lai to draudze spētu, apustulis iesaka viņai bēdas nenest pašai, bet tās lūgšanā nolikt Dieva priekšā, likt Viņam lemt un kārtot un pateicīgi pieņemt Viņa lēmumu un izkārtojumu. ''Nezūdieties nemaz,'' saka apustulis, ''bet jūsu lūgumi lai nāk zināmi Dieva priekšā ar pateicību ik vienā pielūgšanā un lūgšanā.'' (Filip. 4,6)

Vēstule rāda, ka ap. Pāvils vispirms visu pārdzīvo savā sirdī. Tikai tad viņš par to raksta draudzei, tikai tad aicina to pildīt.

Cietuma laikā Pāvils daudz piedomā pie savas Filipu draudzes un lūdz par viņu karsti Dievu. ''Vienmēr, katrā lūgšanā par jums visiem ar prieku aizlūgdams'' (Filip. I, 4).

Apcietinājuma sākumā apustulim šķita, ka nu bez viņa bojā aizies arī viņa draudzes. Bet pēc lielajiem pārdzīvojumiem cietumā, viņā ir nobriedušas jaunas atziņas, un nu viņš pavisam citādi skatās uz jauno draudžu, arī vājās Filipu draudzes, likteni nākotnē. Tagad apustulis zina, ka viņa cietuma laiks ir Kristus evaņģelija augšup - un nevis lejupeja. Viņš ir pārliecināts, ka Dieva miers un Dievam pateicīgās sirds prieks būs bruņas, kas kristīgās draudzes pasargās no bojā ejas.

Lai priecātos ap. Pāvilam nav jāatgriežas pagātnē, atmiņās kavējoties pie labajiem vecajiem laikiem. Iemeslus priekam viņš atrod arī cietumā. Pat nāves draudi viņam sagādā tikai prieku. "Mana dzīvība ir Kristus, un miršana man nes augļus" (Filip. I,21).

Dzīvot ap. Pāvilam nozīmē - dzīvot Kristum un mirt viņam nozīmē - būt pie Kristus. Nāve viņu nebaida. Viņš zina: caur to viņš tiek pie Kristus. Viņš arī skaidri apzinās, ka vienīgi no Dieva atkarajas vai viņam palikt vēl kādu laiciņu pie draudzēm, vai iet jau mājās pie Kristus. Ciešanas viņu nebaida. Tas viņa uzskatus par dzīvību un nāvi nespēj sašķobīt.

Pāvils grib lai šādos uzskatos būtu arī viņa draudze. Viņš tai raksta: "......stāviet vienā garā, vienprātīgi kopā cīnīdamies par evaņģelija ticību... Jo jums ir dota žēlastība nevien uz Kristu ticēt, bet arī par viņu ciest" (Filip. I, 27.29).

Piedzīvojis Dieva mieru, Pāvils ir atradis lielo mākslu - apmierināties, vēl vairāk - no sirds priecāties par mazumu. Viņš jutās pārpārim bagāts pat smagajos cietuma apstākļos. Ar visu to viņš nevien samierinājies, bet pat ir pateicīgs un priecājas par to.

Lielais, Dieva sūtītais miers, ko ap. Pāvils nes sevī cietumā, pasargā viņa sirdi, domas un prātu. Šis miers viņa sirdi pasargā no visa ļauna.

Tā ap. Pāvils Romas cietumā atkal piedzimst garīgi no jauna un uz to aicina arī savas draudzes.

Arī mums ir jāņem vērā, ka ir iespēja piedzimt garīgi no jauna. Varbūt, ka Dievs mūsu tautai ir nolicis tik daudz ciešanas, gribēdams lai mēs iespētu piedzimt garīgi no jauna.

E. Sl.

NIKOLAJS KALNIŅŠ

TREJI LOKI

Prof. Luda Bērziņa 85 mūža gadi

JA mūsu tauta dzimtenē nebūtu naidīgas varas nomākta un mēs pārējie izkaisīti pa svešām zemēm, tad šogad, 14. septembrī Latvijas Universitāte vērtu durvis dižai viesu saimei. Tur nāktu zinātnieki, studenti, rakstnieki, garīdznieki, skolotāji un pati tauta. Un viņu priekšā goda krēslā būtu jāsēžas vīram, kas pats gan nemaz nelepojas ar ārēju greznību, bet kuŗa gars un gaišā personība ir radījusi ap sevi lielo cienītāju pulku. Un tad, kā tas jauki piederētos, uzpostajā svētku aulā skanētu cildenas runas, dziesmas un pasniegtu dižas balvas, jo profesors Ludis Bērziņš, kam šai dienā piepildās 85 gadi, tiešām kā retais ir kalpojis Universitātes devīzei: Scientiae et patriae!

Bet ar to vēl godināšana nebeigtos. Ar dižiem jubilāriem, kuŗu darbība ir izzarojusi uz vairāk pusēm, ir tā, ka tautas sajūsma kā aizkustināta jūŗa šalko ilgi apkārt. Un tā nu notiktos, ka prof. Ludi Bērziņu savā vidū aicinātu un godinātu vēl daudzas mācību iestādes, jo viņa audzinātāja darbs nav norisinājies tikai augstskolā vien. Aicinātu arī draudzes, jo Ludis Bērziņš, reizē mācītājs un dzejnieks būdams, ir radījis reliģiozi tik dziļas un valodā tik bagātas garīgās dziesmas, ka bez tām vairs neiztiek nevienā dievkalpojumā. Un šo daudzo aicinātāju pulkā, kas pilnīgi nemaz nav pārredzams, liekas, viena no pirmajām būtu Rīgas skolotāju institūta saime. Ludis Bērziņš šo institūtu noorganizēja un 12 gadus vadīdams izveidoja ne tikai darba un disciplīnas ziņā par priekšzīmīgu mācības iestādi, bet deva arī tai siltu un dzīvu garu. Ir skaidrs, ka šoreiz, kad tik diža jubileja pašai institūta dvēselei, godinātāju pulks būtu viskuplākais, jo nāktu ne tikai aktīvā skolas saime, bet arī bijušie audzēkņi no visām Latvijas malām. Tos vilktu kopā gan pats jubilārs, gan arī tās atjautībām bagātās tradicijas, kādas viņš skolotāju un audzēkņu starpā svētku brīžos bija radījis. Un parastais jubileju svinīgums te drīz vien pārvērstos kādā vārdos netveŗamā noskaņā, kad, runājot Ģētes vārdiem, katram gribētos teikt: brīdi skaistais, kavējies! Vai tas būtu jubilāra laipnais smaids, kas vērtos uzmanīgi pret katru, vai viņa atjautībām bagātā un krāšņā valoda, kas radītu šo noskaņu, vai varbūt dziesmas, kas skanētu no sienas līdz sienai, reizēm pārmainīdamās ar jubilāra solo, vai viņa kundzes un ģimenes sirsnīgā iekļaušanās institūta saimē - grūti pateikt. Liekas, viss kopā. Bet ka tā būtu, to laikam jutīs katrs, kas būs bijis kaut vienu svētku reizi Rīgas skolotāju institūta saimē.

Bet nežēlīgā īstenība izgaisina šīs ainas.

Latvijas Universitāte nevar šogad godināt savu zinātnieku, Rīgas skolotāju institūta saime ir izklīdināta pa visu zemes lodi, tēvzeme smok nebrīvībā un pats jubilārs, kas visu savu gaŗo mūžu ar Dieva svētību ziedojis Latvijai, tagad atrodas tālajā Amerikā - tikai savu tuvinieku vidū - un arī ne visu. Jaunāko dēlu Ludi komūnisti apcietināja un deportēja uz Vorkutu, kur viņš 1943. gadā miris, par Jāni, otru jaunāko dēlu, kas kā dedzīgs cīnītājs palika Kurzemē, ziņas ir trūcīgas un pretrunīgas. Bet varam viegli iedomāties, ka viņa liktenis nav viegls.

"Asaraini mūsu svētku galdi," mums jāizsaucas ar paša jubilāra vārdiem, kuŗus atrodam dzejolī par Jāzepu. Un tomēr - tieši Ludis Bērziņš ir tas, kas ne tikai šī dzejoļa beigās, bet visā savā dzīvē un darbos rāda, ka pat vislielākajās bēdās, vissmagākajās grūtībās un pārbaudījumos nedrīkstam zaudēt ticību, pagurt. Kam nav bijusi laime jubilāra dzīvi un darbu vērot tuvāk, gribētos uz siltāko ieteikt pagājušajā gadā apgāda Sējēja par jaunu izdoto Luda Bērziņa papildināto atmiņu grāmatu "Mūža rīts un darba diena." Tāpat tā ieteicama pārējiem, jo ik vienam noderēs kā spēka avots. "Tikai caur grūtībām vīrs par vīru var rūdināties!" ir viena no galvenajām atziņām, kas aužas grāmatai cauri un liekas, tieši tagad ir ļoti nozīmīga, kad grūtību mums nevienam netrūkst.

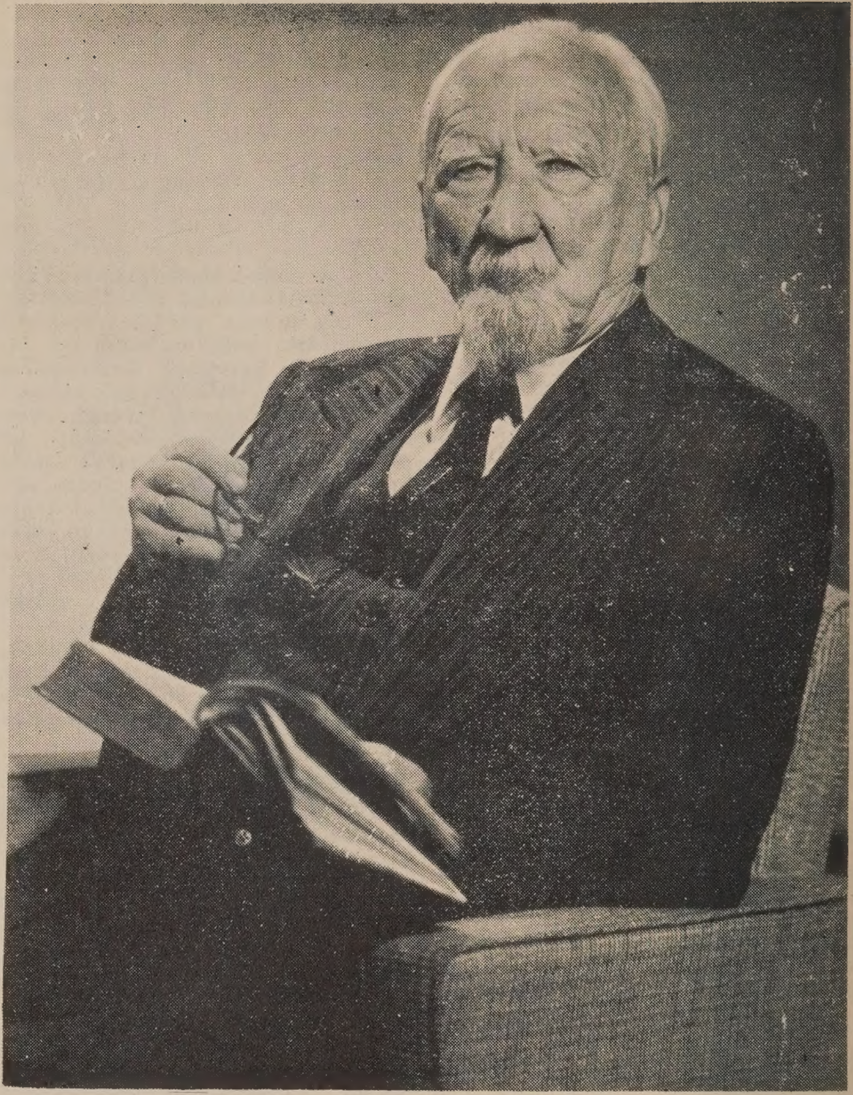

Prof. Dr. Ludis Bērziņš

Neskatoties uz nopietno saturu; grāmata ir uzrakstīta interesanti, meistariskā stīlā un valodā. Ar norādījumu par šo ievērojamo atmiņu krājumu lai ir aizstāta parastā tradicija, kad atceres rakstos īsi atzīmē jubilāra dzīves metus. Ludis Bērziņš ir tik pazīstams, ka galvenajos vilcienos viņa dzīve un darbi ir katram zināmi. Bet sīkāk un pilnīgāk neviens cits to tik labi nespēs, kā jubilārs pats ''Mūža rītā un darba dienā.'' Gan pakautri autors tur ieminas par savu rakstnieka un zinātnieka darbu, bet tas jau ir tik plašs, ka Trimdas rakstniekos šo darbu uzskaitījums vien aizņem 3 lapaspuses. Un viss tas paveikts, neatraujoties ne brīdi no pienākumiem, kādi Ludim Bērziņam bija jāveic gan kā skolu vadītājam, gan kā mācītājam, gan arī kā sabiedriskam darbiniekam. Tie, kas sirmo profesoru pēc gaŗā un darbiem bagātā mūža cēliena, trimdas grūtību nenomāktu, garīgi un fiziski spirgtu un možu redz vēl tagad, jautā: kā tas iespējams? Liekas, atbilde meklējama Luda Bērziņa vienkāršajā dzīves veidā un tais atziņās, kuŗas viņš kā audzinātājs ir tautā sējis gan ar dzīvo, gan ar rakstīto vārdu: Vispirms te jāmin dziļā reliģiozitāte, ētiskā skaidrība, nacionālā apziņa, darba mīlestība, disciplīna, optimisms arī dzīves grūtākajos brīžos un vienkārša, cilvēciska sirsnība. Ja to zinām, tad vairs nav brīnums par jubilāra fizisko un garīgo izturību un možumu. Kad priekš 5 gadiem viņš ar kundzi izkāpa Amerikas krastā un vēlāk paziņas viņa meitai Rutai Keggi, kas bija sagaidītājos, prasīja, kā profesors pārcietis jūru, viņa atbildēja: ''Tētis nāca pretī, portfeli mētādams, tik žirgts un priecīgs, ka likās, viņš nupat iznācis no mierīgas istabas.'' Un tiešām ilgais un grūtais brauciens pāri okeānam nebija profesoru nogurdinājis. Pāris nedēļas, ko viņš pavadīja Ņujorkā, aizritēja darbā: referāts jauniešu sanāksmē, sprediķi vairākos dievkalpojumos, apspriedes ar skolotājiem un pat stundas svētdienas skolā. Visi Ludi Bērziņu gribēja atkal dzirdēt un redzēt, un viņš nevienam neatteica, kaut atpūta būtu ļoti derējusi, jo priekšā vēl stāvēja tāļš brauciens uz Kolorado pie dēla Anša, pazīstamā grafiķa, kur bija izlemta dzīvošana šai krastā. Un nu, kad Amerikā ir aizritējuši jau 5 gadi, mēs zinām, ka arī te Ludis Bērziņš ne dienas nav stāvējis dīkā: mācītāja darbs Kolorado Springas latviešu draudzē un Denverā, skolotāja pienākumi svētdienas skolā, līdzdarbība presē un braucieni uz dažādām vietām, kur tiek aicināts gan kā lektors, gan arī kā viesis, ko visi grib redzēt savā vidū. Uz Ņujorku vien šādi braucieni bijuši veseli 3, tad uz Losandželosu, Sanfrancisko, Čikagu. Vai viss tas neliecina joprojām par možumu un izturību, par nemitīgu darbošanās dziņu savu tautiešu labā? Mīļš, gādīgs tēvs un vectēvs profesors ir arī savā ģimenē. Silti vienmēr kļūst ap sirdi, redzot, cik viņš, Ņujorkā iebraucis, draudzīgi sarunājas ar saviem mazdēliem, kas nu jau no ''īkšķiem'' izauguši par lieliem vīriem. Gan vētru retināts, bet vēl bagāts un sirsnīgs ģimenes loks apņem profesoru ar kundzi svešajā zemē. Un aiz tā nāk otrs - lielāks: viņa bijušie audzēkņi, studenti -; un tad trešais - vislielākais: tauta. Šie treji loki, kas ap jubilāru, rāda, ka mīlestība, ko viņš citiem devis, nebeidzās. Dzejolī Latvijas Universitātei Ludis Bērziņš saka:

Ugunskurs reiz iededzies,
Naida varām degs par spīti,
Gaŗā nakts līdz gaŗām ies
Un mums ausīs jauni rīti.

Šai nešaubīgajā ticībā un dziļā pateicībā par bagāto garīgo mantojumu, ko jubilārs mums devis, sveicināsim viņu un lūgsim Likteņa Lēmēju, lai ''gaŗā nakts drīz gaŗām iet!'' Tad Ludim Bērziņam īstenībā Latvijas Universitātes aulā pacels goda krēslu, dūks slavas dziesmu ērģeles un skolas godināšanai atvērs savas durvis. Šī tad arī būs sirmā un dižā jubilāra lielākā balva, ko varam tagad novēlēt.

MĀC. R. ZARIŅŠ

MĀCĪTĀJS UN DZIESMINIEKS

JĀNIS ĒRMANIS
(1862 - 1932)

I

ĒRMANIS bija trešā zvaigzne Krimuldas vēsturē - pēc Ulmaņa un Valtera, tā un vēl citādi aizgājēju pie kapa cildināja prof. Dr. med. Ed. Kalniņš pirms divdesmit divi gadiem aukstā ziemas dienā, februāŗa pašās beigās.

Tie divi bija ar bīskapa titulu.

Kārlis Kristjānis Ulmanis (1793-1871) no draudzes mācītāja Krimuldā kāpa par praktiskās teoloģijas profesoru Tērbatā un kādu laiku bija arī universitātes rektors. Tad viņš bija Vidzemes skolu padomnieks un daudz darīja latviešu skolu un izglītības labā, darbojās rakstniecībā un dažādos baznīcas uzdevumos. Ulmanis bija galvenais līdzstrādnieks Vidzemes dziesmu grāmatas komisijā, un pats ir tulkojis daudzus korāļus, no kuŗiem 23 ir vēl tagadējā kopojumā.

Kad jūs dzíediet ''Ak tu priecīga, ak tu svētīgā'' Ziemassvētku, Augšāmcelšanās, Vasarsvētku dienas dziesmas (Nr. 20, 163 un 194) vai '' Ak kaut man tūkstoš mēles būtu'' (Nr. 332), kas patikusi Brigaderes Annelei, vai arī kad jūs pieceļieties baznīcā kājās un vienojaties mūsu piemiņas dziesmā ''Kādā nu mierā'' (Nr. 618) - tad ņemiet vērā, ka šīs dziesmas ir latviskojis un mūsu draudžu lietošanā ievedis Ulmanis. Viņš divpadsmit gadus bijis arī Vidzemes ģenerālkonsistorijas viceprezidents un pirms nepilniem simts gadiem dabūjis ev. lut. bīskapa titulu. Viņš piedalījies arī Bībeles izdevniecībā un daudz laba darījis ar draudžu palīdzības kases nodibināšanu. Piecdesmit gadu laikā savākti un izdoti ap trīs miljoni zelta rubļu - baznīcu, skolu un lūgšanas namu celšanai, trūcīgo draudžu atbalstīšanai, mācītāju un ķesteru stipendijām un tml. labdarībām.

Ferdinands Valters (1801-1896) blakus krietnai kalpošanai draudzē pieminams kā draudzes skolotāju semināra dibinātājs un izveidotājs Valmierā. Šī latviešiem svarīgā izglītības iestāde vairāk pazīstama ar tās vadītāja Jāņa Cimzes vārdu un vēlāku darbību Valkā. Izcilo spēju dēļ Valters jau 41 gadu vecumā kļuva par ģenerālkonsistorijas locekli un pēc divpadsmit gadiem viņu iecēla par Vidzemes ev. lut. draudžu ģenerālsuperintendentu. Baznīcas vadībā viņš palika līdz mūža beigām un jau laikus tika apbalvots ar bīskapa titulu.

Bīskapa Valtera virziens nesaskaņēja ar latviešu nacionālām interesēm, jo viņš bija vācietis un par savu viedokli dabūja no savas tautas brāļiem ciest, tomēr viņa labās gara dāvanas, administrātora spējas un lielā enerģija daudz svētīga panāca taisni izglītības lietās. Dzimtenes baznīcas vēsture novērtē arī viņa dedzību un neatlaidību aizstāvot luterismu, un bīskapu Valteru atzīst par sava laika ievērojamu garīgu personību.

Ja runātājs pie Ērmaņa kapa ir aizrādījis uz tik spilgtiem vīriem, tad mūsu interese kāpj. Ja viens ir salīdzināts ar baznīcas pilāriem, tad arī viņam jābūt pašam lielam garam.

Kas tad nu bija trešā zvaigzne, Jānis Ērmanis?

(1) Jānis Ērmanis bija un palika tikai mācītājs. Viņš dzīvoja citos laikos kā iepriekšējie, bet bija savas tautas dēls. Viņš daudz dabūja ciest, bet viņa gara augļi palika laiku laikos.

Ērmanis bija beidzis Tērbatas universitātes teoloģijas fakultāti ar cand. theol. gradu, kas latviešiem toreizējos apstākļos bija liels gods. Kandidāta gadu viņš nokalpoja Smiltenē pie prāv. K. Kundziņa. 1893.g. 16. maijā Jāni Ermani kopā ar Paulu Bērendu (vēlāk Araižos) ordinēja un tūlīt ieveda Lazdonas draudzē, Cēsu prāvesta iecirknī, Vidzemē. Šai draudzē viņš nokalpoja 13 gadus, līdz revolūcijas laikam 1906.g. Revolucionāri iebruka mācītāja muižā un nodedzināja pastorātu. Aklā naidā satrakotais pūlis vērsās pret miermīlīga rakstura cilvēku, klusu dvēseļu ganu. Viņu apcietināja un, kā liecina vecais lazdonietis V. Kaminskis, sen. dzina pa ielu piespiežot nest sarkano karogu, Valmieras mācītājs Neilands, asarām acīs, no kanceles aizlūdza par savas draudzes dēlu - Ērmaņa tēvs bija Valmieras mācītāja muižas rentnieks - kas tik barbariskā kārtā ticis pazemots.

Jānis Ērmanis savā pirmā draudzē bija iegājis, tikko sasniedzis 30 gadus, un darbojās ar visu sparu. Viņš noorganizēja kori un dziedāja arī pats, iekārtoja arī biblioteku, nodibināja palīdzības biedrību. Mācītājs bija iemīļots sprediķotājs, viņa runa bija mierīga un nosvērta, paužot dziļi kristīgas domas. Labs līdzstrādnieks viņam bija draudzes skolotājs un ērģelnieks K. Pētersons, vēlāk P. Mednis. Pēc dievvārdiem draudze aicināta mācīties jaunas dziesmu meldijas. Tādā kārtā un ar koŗa palīdzību ievestas pazīstamās Mana dvēsle gaidi, Kungs paliec klāt u.d.c., kas pirmo reiz dziedātas Lazdonā pirms gadsimta maiņas.

J. Ērmaņa sabiedriskai aktivitātei pierakstāmi arī paša noorganizēti jautājumu izskaidrošanas vakari, kas pulcējuši ļaudis reiz mēnesī. Mācītājs pats bijis visa dvēsele, lasījis referātus, daudz stāstījis. Viņš gan ļoti noteikti vērsies pret toreizējiem sociālistiem. Idejiskie pretinieki viņam bija sagatavojuši izrēķināšanos, kas apkauno viņus pašus. Pēc revolūcijas sarūgtinājumiem Ērmanis Lazdonā vairs nepalika.

1907.g. Ērmanis pārcēlās uz Krimuldu Rīgas apriņķī, kas viņam izrādījās mūža vieta: tur viņš palika līdz savai nāvei 1932.g., nepilnus 25 gadus.

Krimulda ir vēsturiska vieta. Tur atrodās vēlā dzelzs laikmeta kapenes lībju uzkalniņos. Tā saistīta ar latviešu kristianizēšanu, tā tā laika liecinieces ir bīskapa pils drupas. Baznīca līdz pat mūsu dienām satur daļu no 1205. gadā celtās ēkas.

Krimulda ir tīri latvisks apvidus ar galīgu luterāņu vairākumu. Iepriekšējā draudzē Ērmanim bija jāsastopas ar pārkrievošanas sekās radušos pareizticīgo sastāvu, par ko kāds vārds vēl būs aprakstā par Ērmaņa dziesmām.

Krímuldā Ērmanim bija raženi darba gadi. Viņa sprediķi bija labi pārdomāti un izjusti; nāca no ticīgas sirds un bija dzīvinātājs Dieva vārds, kā to lasām jau minētā prof. Dr. med. Ed. Kalniņa nekrologā

Svētdienas Rītā. Ērmanis pats bija sagatavojis savu sprediķu grāmatu, ko cerēja laist klajā uz savu 70 gadu jubileju. Dievs autoru sauca mūža dusā, un gatavais manuskripts nesagaidīja, diemžēl, citu izdevēju.

Daudz vērības Ērmanis veltīja audzināšanai. Viņš apmeklēja mājas, pārklaušināja bērnus un visādi veicināja mājmācību. Viņš bija skolu pārlūks un pats sarīkoja bērnu svētkus, tā tuvinot skolu un māju, tautu un baznīcu. Mācītājs veicināja koŗu dziedāšanu baznīcā un garīgu koncertu sarīkošanu, dažreiz pats tur piedalīdamies. Tā viņš bija iemīļots un cienīts draudzes gans; kā cilvēks līdzjūtīgs un izpalīdzīgs, kluss un vienkāršs. Šai laikā viņš paspēja daudz svētīga arī ārpus savas draudzes, bet par to nākamā nodalījumā.

Blakus Krimuldas pamatvietai Ērmanis bija arī vikārmācītājs Mālpils draudzē (1919 - 1926) un Vangažu draudzē (1925 - 1932). Ērmani aicināja pa trīs reizēm uz Rīgu - viņu gribēja iegūt galvas pilsētas lielās draudzes, tomēr viņš juta aicinājumu palikt uz vietas Krimuldā.

Diemžēl arī šī vieta Ērmanim sagādāja lielu vilšanos, sarūgtinājumu un zaudējumus. 1917. gada revolūcija atkal skāra Ērmani tiešāk nekā citus. Zaldāti iebruka mācītāja mājā, laupīja un demolēja. Kad viņa māsa, kas vadīja saimniecību (Ērmanis palika visu mūžu neprecējies), to gribēja aizkavēt, viņu nošāva. Kā strādnieka cilvēks var aizstāvēt kunga mantu! Iebrucēji nebija zinājuši, ka viņa bija mācītāja māsa.

(2) Ar diviem bīskapiem salīdzinātais Jānis Ērmanis nebija augstos vadītājos amatos, tomēr viņa darba vaga bija dziļa, rosība daudzpusīga un ar paliekamām sekām kopbaznīcas apmēros.

Ērmanis bija beidzis Valmieras apriņķa skolu, tad skolotāju semināru (1882.g.). Dažus gadus viņš bija mājskolotājs, līdz nolika abitūriju un sāka studēt teoloģiju.

Šo savas dzīves posmu Ērmanis vēlāk izlietoja kā Lazdonā, tā Krimuldā. Mācītājs būdams, viņš lielu svaru lika uz skolu pārlūkošanu un mājas mācības veicināšanu; sarīkoja bērnu svētkus, rakstīja par audzināšanu profesionālā periodikā, izdeva Kristīgo ticības mācību. Šo rīcību novērtēja amata brāļi un baznīcas priekšniecība, ievēlot Ērmani par skolu pārlūku Cēsu iecirknī; vēlāk tādā pat amatā Rīgas apriņķī.

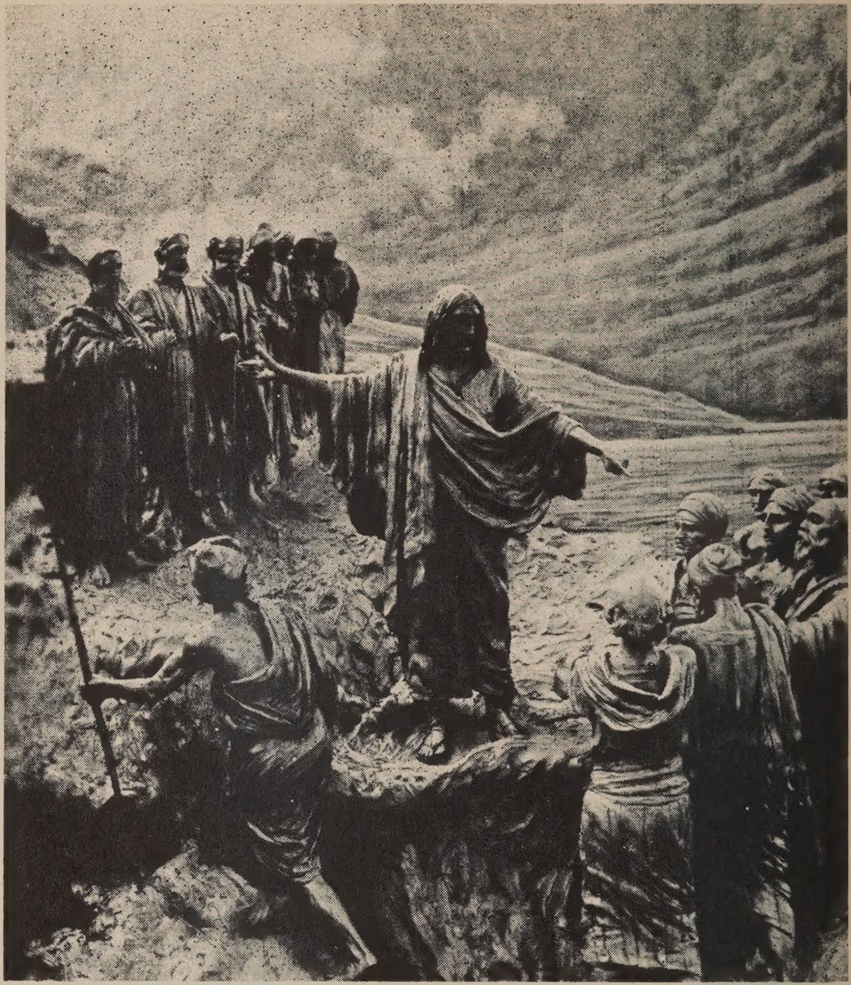

Kristus aicina mācekļus

1. pasaules kaŗam izceļoties, Ērmanis piedalījās vietējā Sarkanā krusta komitejā, palīdzības biedrībā, kas aptvēra piecas Vidzemes draudzes, un pabalstīja ap 750 bēgļu.

Neatkarīgā Latvijas valstī tai pat gadā - 1922 - kad lielā sinode ievēlēja pirmo bīskapu, baznīcas virsvaldē ievēlēja arī Jāni Ērmani. Viņš lēma līdz par baznīcas pēckaŗa grūtību novēršanu un jaunbūvi. Bīskapam Dr. K. Irbem likās svarīgi nodibināt jaunu mācītāju sagatavošanas iestādi. Lielinieku varmācība bija tik daudzus noslepkavojusi, vairāki bija miruši, citi aizbēguši uz rietumiem drošībā. Tautu ietekmēja bezdievīgas tendences, tā bija atgūstama morālei un krietnai dzīvei; vajadzēja atjaunot kaŗā cietušos dievnamus. Tā radās Teoloģiskais institūts Rīgā, un Jānis Ērmanis kļuva par docentu; viņa mīļākais priekšmets bija katchetika. Par mācības spēku viņš palika, braucot no Krimuldas uz Rīgu arī vēlāk, kad sāka darboties L. U. teoloģijas fakultāte. Viņam nepatika fakultātes liberālais virziens, viņu bija rūdījušas paša ciešanas laikmeta maiņās, un viņš bija iesakņojies draudzes darbā, redzējis ticīgā cilvēka dvēseles prasības, un mēģinājis atbilstoši apkopt. Savas atziņas viņš gribēja ielikt jauno mācītāju sagatavošanā.

Jānis Ērmanis bija arī rakstnieks. Jau students būdams, viņš Tērbatā rakstījis "Vai Dievs ir" u.c. apcerējumus, publicējot "Pūrā" un "Austrumā". Viņam jau toreiz rūpēja tautā sēt reliģiozitāti. Lazdonas posmā viņš izdeva Kristīgo ticības mācību. Aizejot uz Krimuldu, viņš kļuva par toreizējā Ventspils mācītāja T. Grīnberga izdotās Evaņģelijas gaismas koredaktoru, bija ciešs līdzstrādnieks no Vidzemes. Mēnešraksts iznāca no 1907.-1915., kad tas kaŗa dēļ apstājās. Pēc kaŗa Ērmanis bija līdzstrādnieks Latvijas ev.lut.baznīcas oficiozā Svētdienas Rīts, Jaunatnes Ceļš un rakstīja arī citos izdevumos.

Ērmanis pats sarakstījis šādas grāmatas: konfirmandiem Ceļa vadons, Mūžīgā jaunība I un II - dāvināšanai iesvētamiem, Dvēseles dzimtene. Savas dziesmas un dzejas un citu reliģisko liriku izdeva krājumā Gaismas stari, kas ar 1924.g. iznāca trīs daļās. Jau agrāk iznāca brošūra Kristīgā ticība un kultūra. Viņa rakstiem piemīt korekts gars, lietišķība un dziļas pārliecības nopietnība.

Viņa interese un gādība baznīcas mūzikas laukā vaiņagojās ar dziesmu krājumu jauktiem koŗiem Svētās skaņas.

Jau 1910. gadā sinode Ērmani ievēlēja Vidzemes Dziesmu grāmatas izlabošanas un jaunas kopējas (ar Kurzemi) Dziesmu grāmatas komisijā. Šai nozarē viņš bija lietpratējs un darīja tiešām daudz. No vidzemnieku komisijas sastāva drīz nomira Valmieras J. Neilands (1915), izstājās Allažu L. Bērziņš. Palika J. Ērmanis Krimuldā un H. Adolfijs Gaujienā. Viņi abi rūpīgi izvērtējuši esošās dziesmas un sakārtojumu izskatījuši, pa divi lāgi, Ērmanis bijis vadītājs, Adolfijs vairāk veicis technisko darbu. 1917. g. 23. oktobrī Adolfijs raksta Ērmanim, ka ir pārrakstījis ar roku 793 dziesmas un aicina Ērmani galīgai redakcijai novembrī uz Gaujienu, jo negrib manuskriptu uzticēt parastam pastam juku laikos. Šī bija pēdējā sazināšanās, abi mācītāji vairs nesatikās - Adolfiju pēc dažiem mēnešiem noslepkavoja. Kurzemnieku komisija savu darbu kaŗa apstākļu dēļ bija pārtraukusi jau daudz ātrāk.

1920. gadā ievēlēja jaunu Latvijas ev. lut. baznīcas Dziesmu grāmatas komisiju ar J. Ērmani priekšgalā. Pēc gada darbs, samazinot vecās dziesmas un uzņemot ap 20 jaunas dziesmas, kā latviešu oriģinālus, tā atdzejojumus, bija veikts. 1922. gadā Rīgā iznāca jauna Dziesmu grāmata ev. lut. draudzēm ar 691 dziesmu, no kuŗām 45 bija ar Ērmaņa vārdu.

Jānis Ērmanis ir zvaigzne ne tikai Krimuldas vēsturē, bet mirdz pie visas Latvijas baznīcas debesīm un apgaismo ticīgo latviešu dvēseles arī tālumā no dzimtenes.

MĀC. J. ĒRMANIS

Bībele un viņas nozīme

(Saīsināts)

I

TĀS bija varenas vētras, kas satricināja pirmo kristīgo draudzi līdz pašiem pamatiem, kad jūdu augstie priesteŗi un rakstu mācītāji mācekļus vajāja, saistīja, cietumā meta un nonāvēja. Tie bija briesmīgi viļņi, kas gāzās pret Kristus draudzes pamatiem, kad Romas ķeizari pret kristīgiem izdomāja briesmīgākās vajāšanas tūkstošiem nododot mocekļu nāvei. Tie bija bēdu ūdeņi, kas skaloja kristīgo draudzi, kad evaņģelija ticīgiem atņēma Bībeles, tos meta cietumā un veda uz uguns sārtiem. Bet stiprāki nekā cilvēku vara, ķeizaru dusmas un inkvizīcijas ieroči, bija kristīgās draudzes ticības pamati, Dieva vārdi, tā kā Mārtiņš Luters vareja dziedāt: ''Tam Dieva vārdam nebūs rimt, lai trako, kam tīk trakot.''

Dažādos laikmetos ir pareģojuši Bībelei galu. Visādas melu mācības un pasaules gudrības mēģinājušas izpostīt šos stipros pamatus, bet tas nevienam nav izdevies. Bībeles ienaidnieki ir kapā grimuši, viņu raksti bijuši kā lapas, kas ziedonī plaukst un rudenī nobirst. Svēto rakstu grāmata ir tapusi par cilvēces grāmatu, kas vajadzīga augstiem un zemiem, mācītiem un nemācītiem. Bībele vai viņas daļas ir jau iespiesta 835 valodās un arvienu tālāk tā ies savā uzvaras gaitā pie pasaules tautām.

Bet kas tad ir Bībele?

Nevis dabas vai vēstures grāmata, nevis antropoloģijas vai psīcholoģijas mācība, bet grāmata par Dievu, kā Viņš atklājies cilvēcei darbos un vārdos un rādījis savu varu un godību, patiesību, dzīvību un mīlestību. Viņa tādeļ ir reliģijas grāmata. Še stāv mūsu priekšā Dievs, kuŗa varu un valdību nekas nevar traucēt vai aprobežot. Viņš rada visu, kas pasaulē ir, bez Viņa ziņas ne mats no galvas nenokrīt, Viņā dzīvojam, kustamies un esam.

Bībele ir lielā grēku atklājēja, domu un gribas tiesātāja. Viņa atņem visiem cilvēkiem paštaisnību un lielību un pazemina tos, kas turās par ģenijiem vai pārcilvēkiem. Tomēr tas pats Dievs, kas ir svēts un varens, noliecas savā lielā žēlastībā pie cilvēkiem un aicina tos Viņam paļauties un uz Viņu cerēt. Jau Tēva vārds rāda lielo Dieva mīlestību.

Šo brīnišķīgo grāmatu, kuŗā viscaur parādās līdzīgi sarkanam pavedienam svētā un taisnā - Jēzū Kristū žēlastības un mīlestības pilnā, - Dieva ideja, tomēr ir rakstījuši cilvēki cilvēkiem. Viņa negrib būt kā muhamedāņu korāns, ko Muhamedam, pēc paša liecības, mūžības septītās debesīs atklājis eņģelis Gabriels, nedz arī kā marmoņu zelta bībele, kuŗas zelta lapas (tabulas) eņģelis pasniedzis šīs sektes dibinātājam. Bībelē apvienoti ne mazāk kā 66 dažādi lielāki vai mazāki raksti. Tos sarakstījuši apmēram 1500 gadu laikā dažādi autori. Nav strādājuši pie šī varenā darba tikai pravieši un priesteŗi, bet dažādu šķiru ļaudis, gani un ķēniņi, zvejnieki un muitinieki, ārsti un rakstu mācītāji. Arī zīmējoties uz saturu Bībeles grāmatām ir liela dažādība. Debešķīgā patiesība sniegta mālu traukos, spožā gaisma drusku mazināta, lai acis neapžilbtu un mēs varētum ieskatīties Dieva godībā. Mēs še atrodam, kā Luters saka, autiņus un silīti, kur Kristus gul ietīts. Vienkārši šie autiņi, bet dārga tā manta, ko tur atrodam, proti Jēzus Kristus, patiesība, pasaules gaišums un dzīvība.

Neraugoties uz šo cilvēcisko pusi varam tomēr droši apgalvot, ka Bībele ir svētie raksti jeb Dieva vārdi un ka ir pareiza šīs grāmatas liecība par sevi pašu 2. Pēteŗa v. 1, 19.-21. Mums še ir jo stiprs praviešu vārds, kas var būt drošs pamats mūsu ticībai un cerībai. Praviešu mācība nav notikusi caur cilvēku gribēšanu, bet svētie Dieva cilvēki ir runājuši, svētā Gara dzīti. Solījumi nav veltīgi un draudi nav tukši, viss ir piepildījies un piepildās vēl tagad. Paliekamā, ne ar ko nesalīdzināmā vērtība, kas šai grāmatai piemīt, brīnišķais, dievišķais spēks un dzīvības straume, kas no viņas iziet, paceļ viņu augsti pāri par visām citām ievērojamām grāmatām pasaulē un piespiež mūs liecināt: ''Svētie Dieva cilvēki ir runājuši, svētā Gara dzīti." Mēs ļoti labi varam dzīvot, nomirt un svētīgi tapt arī bez savām dainām, bez Dantes "Dievišķās komēdijas", Šekspira drāmām, Ģētes Fausta vai Poruka dzejām, bet nebūs nevienas dienas virs zemes, kur nebūtu jāievēro Vecās derības bauslības vārds: "Tev būs savu tuvāko mīlēt kā sevi pašu," vai atkal pravieša Jezajas aizrādījums: "Kas uz to Kungu paļaujas, dabūs jaunu spēku." Nekad nenāks tāda diena, kur nopietnam Dieva meklētājam grēku bailēs un sirdsapziņas pārmetumos nebūs vajadzīga Jēzus līdzība par pazudušo dēlu vai Pāvila izteiciens: "Mēs zinām, ka tiem, kas Dievu mīlē, visas lietas nāk par labu."

Bībeles dievišķās autoritātes spēks parādās vispirms *kristīgās draudzes vēsturē.*

Tā grāmata, no kuŗas dievbijīgais izraelietis smēla spēku un gaismu savā dzīvē, arī Pestītājam bija reliģijas avots, no kā Viņš smēla atspirdzinājumu savai dvēselei. Še Viņš stiprinājās, mācījās atzīt savu uzdevumu un iet to ceļu, ko Viņam Viņa Tēvs rādījis. Sākot no kārdināšanas stundas līdz krusta nāvei Jēzus ir turējies pie Vecās derības. Viņš aizrāda, ka rakstos ir mūžīgā dzīvība un tie liecību dod par Viņu. Jo vairāk tuvojas pestīšanas darba beigas, jo vairāk Viņš padodas Sv. rakstos izteiktam Dieva prātam. Brīvprātīgi Viņš dodas ienaidnieku rokās, atsaukdamies uz Sv. rakstiem: "Vai tev šķiet, ka es nevarētu tagadiņ lūgt savu Tēvu, un Viņš man nevarētu dot vairāk nekā divipadsmit leģionus eņģeļu? Kā tad tie raksti taptu piepildīti? Jo tam būs tā notikt." Mat. ev. 26, 53.-54. Ar Sv. rakstu vārdiem dvēselē un uz lūpām vēl pie krusta cīnījies visgrūtākā cīņā (Mat. 27,46.) un ar Davida dziesmas vārdiem izlaiž savu garu (D. dz. 31, 6. un Lūk. ev. 23, 46.).

Zem Sv. rakstu autoritātes stāvēja arī tā Kunga mācekļi. Jēzus pats viņiem bija mācījis, Rakstos Viņu meklēt kā šo Rakstu serdi un kodolu, uz kuŗu šī grāmata savā mācībā, bauslībā un pravietojumos aizrādīja. Tādēļ arī ap. Pēteris savā Vasaras svētku sprediķī atgādina pravieti Joelu un min vectēvu Davidu, kas paredzēdams runājis par Kristus augšāmcelšanos. Kristus nāvē, Viņa uzmodināšanā, paaugstināšanā un atnākšanā uz tiesu apustuļi redz piepildāmies Sv. rakstu priekšsludinājumus. To pašu redzam arī pie Pāvila, pagānu apustuļa. Kad vēlāk kristīgā draudze pilnīgi bija šķīrusies no jūdiem un viņu dievkalpojumiem, tad tomēr viņa Veco derību uzskatīja kā tā Kunga Jēzus un Viņa apustuļu Bībeli, kā Dieva iedotus praviešu rakstus par krustā sisto un uzmodināto Pestītāju.

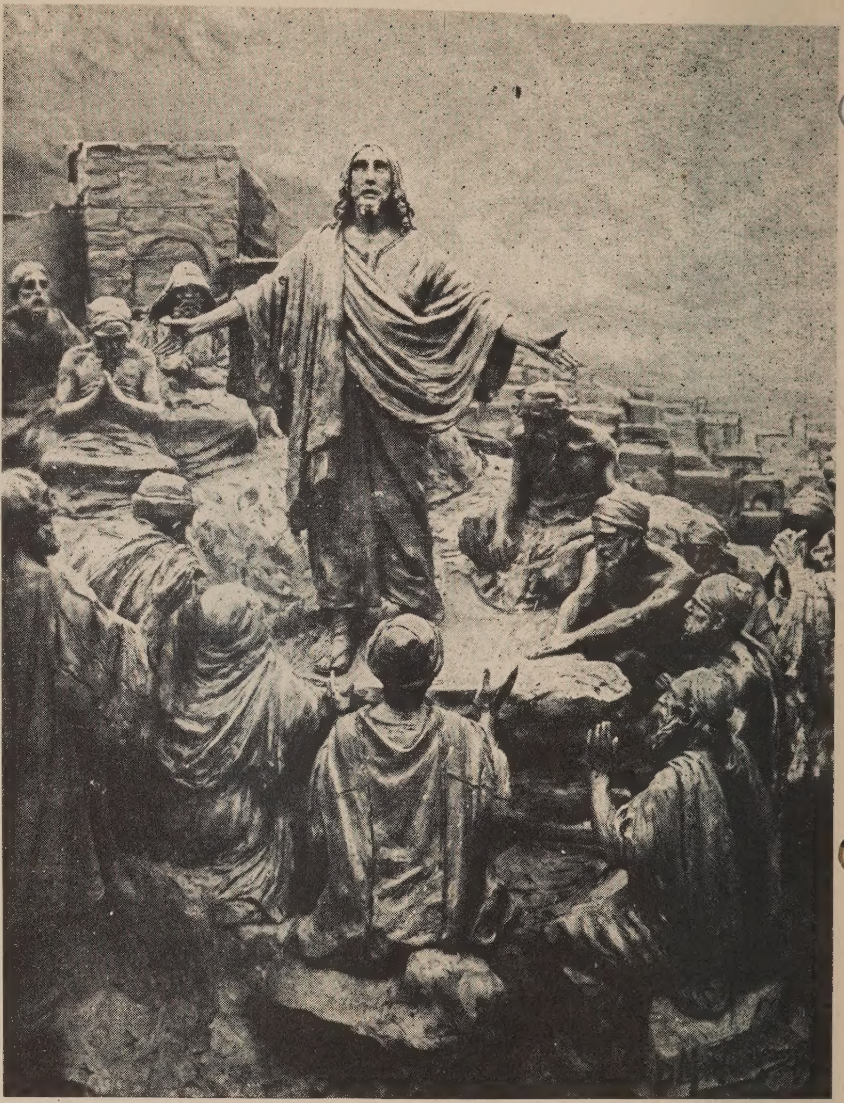

Kristus ar saviem mācekļiem lūdz Dievu

Zīmējoties uz Jauno derību varam liecināt, ka sv. Gara vadībā jau otrā gadu simteņa otrā pusē bez kādiem spriedumiem un lēmumiem galvenā daļa bija no pārējās kristīgās literātūras atšķirta un vispārīgi kā Dieva vārdi atzīti, proti 4 evaņģeliji ar Apustuļu darbiem, 13 Pāvila vēstules, kā arī pirmā Jāņa un Pēteŗa vēstule. Viss Jaunās derības kanons noslēgts bez kādas baznīcas pavēles 4. gadu simteņa otrajā pusē. Jaunās derības raksti paši ar savu iekšējo spēku un garu ieguvuši atzīšanu un vispārēju piekrišanu. Baznīcas koncili tikai atzinuši un apstiprinājuši Jaunās derības krājumā uzņemtos rakstus. Tādēļ mūsu ticības apliecības raksti ar pilnu tiesību uzsveŗ, ka svētie Raksti nav dabūjuši savu autoritāti no baznīcas, bet paši no sevis.

No Bībeles grāmatu galīgas atzīšanas līdz mūsu dienām pagājuši atkal ap 1500 gadu. Zīmējoties uz kristīgās draudzes iekšējo dzīvi mēs redzam pastāvīgu maiņu: drīz ticības mazināšanos un pat sastingumu, drīz atkal attīstību un uzplaukšanu. Viens tomēr ir palicis negrozīts: šī mūsu Bībele, šie Vecās un Jaunās derības sv. Raksti visos laikos dažādos apstākļos arvien no jauna ir pierādījuši savu dievišķās autoritātes spēku draudzes ticības dzīvē, viņas cīņās un uzvarās.

Kur draudzes dzīvais ciešais sakars ar Bībeli mazinājās, vai pat pārtrūka, tur sekas bija draudzes iekšējās dzīves panīkšana un nogrimšana māņticībā, pasaulīgumā un neticībā. Kad draudze atkal nostājās uz sv. Rakstu stiprajiem pamatiem un smēla no dievišķās dzīvības avota, tad viņa atjaunojās savā ticībā, mīlestībā un cerībā. Visā garajā baznīcas vēstures gaitā nav baznīcas sabrukuma, kas nestāvētu ciešā sakarā ar atsvešināšanos no Bībeles autoritātes, un nav iekšējās baznīcas atjaunošanās un ticības atmodas bez iedziļināšanās Dieva vārdos. Ko kristīgā draudze liecina, to katrs kristīgs cilvēks redz savā dzīvē un apkārtnē, visās garīgās kustībās un reliģiskās strāvās. Tikai Dieva vārdā ir mums dots pareizais mērs, novērtēt un saprast sevi pašu, pasauli un visas lietas ap mums. Tikai šo grāmatu pētījot un pazīstot mēs varam pacelties tās drošības, patstāvības un pareiza kristīga sprieduma augstumos, kuŗus mums ap. Pāvils rāda 1. Kor. v. 2, 15: ''Tas garīgais cilvēks visas lietas prot apspriest, bet par viņu neviens neprot spriest.'' Tāds cilvēks turklāt ir pasargāts no iedomības un augstprātības, jo viņš pazemībā vienmēr jūtas saistīts pie Dieva vārda un vienmēr ir gatavs mācīties no tā.

MĀC. ALFRĒDS GOBA

Viņš mūs pazīst

(Svētdienas skolai)

Jāņa atkl. gr. 3,15-18

Ievads. a) ''Viņš mūs pazīst!'' Uztraukums un bailes. Kaimiņienes Pēteris sviedis akmeņus, tēmējis putniem - dārznieka lecektīm izsisti stikli. Pazīst. Pastāstīs mātei, pārnāks tēvs...

b) ''Viņš mūs pazīst!'' - Otras kaimiņienes Jānim jauni svārki. Lepna gaita, pats tīrs. Kaimiņi pazīst - kāds pašlepnums! - Ir Viens, kas pazīst mūs visus.

Mērķis. Jēzus pazīst mūs un mūsu darbus. Kādi tad mēs esam? Ko Viņš mūsos saskatījis?

Padziļinājums. I Mūsu remdenību (15. - 16.p.).

a)Drusku uzsildīts ūdens, noņemts no uguns - kas ar to ātri vien notiek? Kāds tas bija sākumā? Ko nozīmē - ''tu neesi auksts''? Še ir runa par cilvēku attiecībām ar Kristu un kristīgo ticību. Kāpēc šai grupai pieskaitāmi pagāni? - Neko nezina par Jēzu Kristu. Kāpēc jūdi? - Neko negrib zināt par Jēzu.

b)Ko tas nozīmē - ''tu neesi karsts''? Kad cilvēks viņa attiecībās ar Jēzu Kristu būtu saucams par karstu? Ko deva Sv. Gars pirmajai Vasarsvētku draudzei? Kas parādījās uz klātesošo galvām?

c)Kas ir vidū starp aukstu un karstu? Ko Jēzus darīšot ar remdenājiem? Kas ir ''svētdienas kristieši''? Kas ir ''paraduma kristieši''? Remdenais salīdzināms ar satrunējušu koka gabalu, kur nagla neturas. Īsts pretinieks (aukstais) nevar būt gļēvulis, jo viņam vajag noteikta gribas spēka, lai pateiktu savu negātīvo nostāju. Īstam piekritējam (karstajam) arī vajag gribas spēka, lai parādītu savu pozitīvo nostāju un lai šo nostāju arī paturētu. Tā nav tikai acumirkļa sajūsma, salmu uguns. Tā nav tikai neskaidra sapņošana, fantazija, bet skaidra, apzinīga, ar gribas spēku saistīta sajūsma. Neesi remdens!

II Jēzus pazīst mūsu trūkumus. (17.p.).

a)Tukša cilvēka iedomība. Kādās domās tāds cilvēks par sevi? - ''Es esmu bagāts bagātīgi!'' Paštaisnība: ''Man nav nekāda trūkuma!'' Bagātnieka namā. Sākumā dievbijīgs. Ko Jēzus saka par šādu cilvēku? Kāpēc šis ''bagātnieks'' nelaimīgs? Kāpēc šis (paš)taisnais nožēlojams?

b)Kādus trūkumus viņš nav sevī pamanījis? 1) Nabags - nav paliekošu vērtību. 2)Akls - nav apskaidrota prāta acu. 3) Kails - nav kauna jūtu, goda prāta, nav ticības.

III Jēzus padoms. (18.p.). Kāds tas ir? Kas jāpērkot? Ko nozīmē pirkt? (Nožēlot līdzšinējo un iekarst). Ar ko maksās? (Atdos savu līdzšinējo es). No kā pirks? (Tikai no Jēzus).

a)Zeltu, ugunskvēlē izkausētu, vajagot pirkt - ticības, jaunās dzīves zelts, lai kļūtu bagāts.

b)Baltas drēbes - lai apsegtos un lai nebūtu jākaunas. Ko tas nozīmē? (Taisnots ticībā uz mūsu Kungu Jēzu Kristu).

c)Acu zāles, lai ar tām svaidījis acis, kļūtu redzīgs, Sv. Gara apstarots.

Kopsavilkums un pielāgojums. Jēzus pazīst arī mūs un mūsu darbus. Lai Viņam nebūtu jāsaka arī par mums, ka esam remdeni, iedomīgi, paštaisni, nabagi, akli un kaili, tad jāiet pie Viņa, lai Viņš mūs dara bagātus.

Izteiciens. ''Uguni esmu nācis mest uz zemi, un kā es vēlētos, ka tā jau degtu!'' (Lūkas ev. 12,49).

Luterāņi skaitļos un procentos

Luterāņu pas. federācija (LWF) nesen publicējusi statistikas ziņas par luterāņiem. Federācija apzinājusi pavisam 69.362.978. Tie pieder apm. 120 lut. baznīcām un misijas grupām un dzīvo apm. 50 dažādās valstīs. 29 valstīs 56 lut. baznīcu 47.864.406 luterāņi ietelp Luterāņu pasaules federācijā; 929.724 pieder grupām, kas ar federāciju cieši sadarbojas; 5.338.848 pieder lut. baznīcām un grupām, kas pagaidām ārpus federācijas. 15.230.000 pieder vācu Ūnijas baznīcai.

Lut. pas. federācijā iekļauti gandrīz 90% baznīcu un apm. 70% luterāņu.

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois
Return postage guaranteed

Faktiskais luterāņu skaits tomēr skaitli 69.362.978 stipri vien pārsniedz, jo federācijas statistiķiem, piem., nav ziņu par zemēm, kur organizētas lut. baznīcas nav, bet kur sastopami nevien luterāņi, bet arī luterāņu draudzes, piem. Beļģijā. Tāpat federācijai nav noteiktu ziņu par vācu un skandināvu luterāņiem ārzemēs. Paliek arī nezināms, cik daudz ir to luterāņu, ''kas agrāk eksistēja zemēs, ar kuŗām tagad vairs nevaram sazināties.''

Apzinātie luterāņi sastāda apm. 3% no visas pas. iedzīvotājiem (2.499.000.000), apm. 1/3 no visas pasaules protestantiem (207 milj.) un apm. 10% no visiem kristiešiem (692.400.000).

Visvairāk luterāņu (vairāk kā puse) joprojām ir luterānisma dzimtenē, Vācijā: 36.745.072, no kuŗiem 17.795.072 pieder 10 Vācijas Apv. ev. lut. baznīcām (VELKD), 15.897.000 - 11 vācu Ūnijas baznīcām, 3.053.000 - citām 6 grupām.

Pārējās lielākās lut. grupas ir Zviedrijā (7 milj.), ASV un Kanadā (6.970.987), Dānijā (4.156.500), Somijā (4.007.920) un Norvēģijā (3.155.232).

Luterāņu skaits apzinātajās zemēs pēc LWF statistikas šāds:

Āfrikā	821.763
Arģentinā	48.766
ASV un Kanadā	6.970.987
Austrālijā	78.661
Austrijā	390.932
Bolivijā	2.000
Brazīlijā	569.524
Britu Gvianā	5.670
Čechoslovākijā	493.535
Čilē	25.000
Dānijā	4.156.500
Ekvadorā	1.000
Filipīnās	1.500
Formozā (Taivanā)	1.600
Francijā	283.698
Holandē	60.000
Igaunijas Trimdas bazn.	18.885
Igaunijā (Pad. Sav.)	700.000
Indijā	622.873
Indonēzijā	600.000
Islandē	140.000
Italijā	4.251
Japānā	7.210
Jaungvinejā	133.329
Jaunzēlandē	1.600
Jordānā	1.110
Jugoslāvijā	95.773
Kolumbijā	2.040
Ķīnā (Honkongā)	3.419
Latvijas Trimdas bazn.	120.500
Latvijā (Pad. Sav.)	800.000
Lielbritānijā	60.000
Lietuvas Trimdas bazn.	16.000
Lietuvā (Pad. Sav.)	215.000
Madagaskarā	190.316
Malajā	1.000
Meksikā	878
Norvēģijā	3.155.232
Paragvajā	394
Perū	1.500
Polijā	220.000
Rumānijā	154.000
Somijā	4.007.920
Šveicē	2.089
Ungārijā	427.614
Urugvajā	215
Vācijā	36.745.072
Venecuelā	2.522
Zviedrijā	7.000.000
Kopā	69.362.978

R. G.

* * *

MĀJAS DRAUGS - PUBLISHED BY THE NLC DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
327 So. LaSalle Street,
Chicago 4, Illinois
Redaktors: māc. Osvalds Gulbis.

Abonēšanas maksa par 1955. gadu $2.50. Abonenti, kas savas abonementa maksas par 1955. gadu vēl nav iesūtījuši, laipni lūgti to izdarīt visā drīzumā, pretējā gadījumā būsim spiesti mēnešraksta piesūtīšanu pārtraukt.